

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepšits Kálmán.

Polgártársak!

Az ország gazdasági és szociális helyzete a legsiralmasabb, köz-művelődési és közegészségügyi intézményeink nincsenek, közigazgatásunk nyomorúságos. Tele vagyunk bajjal, keserűséggel. A maradiság fekete serege is fölütötte a fejét a haladás ellen s mindennek a tetejébe most a milliókat elnyelő katonai terhekkel akarnak megnyomoritani bennünket. Parlamentünk osztályérdekeket szolgál, nem igazi népképviselőt. Ezen akar változtatni a most folyó parlamenti harc, mint egyedül célravezető eszköz.

A katonai javaslatokat

nem engedhetjük törvényerőre emelkedni, mert ez gazdasági halálunk. Népparlamentet kell teremtenünk az általános, egyenlő, titkos és községenkénti választójog behozatásával.

JUSTH GYULA

a most folyó küzdelem vezére, országgyűlési képviselőnk
vasárnap, szeptember 24-én délelőtt 10 órakor
a városháza előtt tartja

beszámoló beszédét.

ugyanakkor

népgyűlés

keretében határozati javaslatot terjesztünk elő a katonai javaslatok ellen és az általános, egyenlő, titkos, községenkénti választójog mellett.

JUSTH GYULÁT és a kíséretében megérkező gr. Batthyányi Tivadar, Földes Béla, Beck Lajos, Justh János, Egrý Béla, gr. Batthyányi Pál, Jeszenszky Ferenc, Kun Béla, Bakonyi Samu, Vertán Etele országgyűlési képviselőket; az általános választójogi liga részéről megjelenő dr. Vámos Henriket és az országos szociáldemokrata párt részéről megjelenő dr. Kunfi Zsigmondot

szombaton, szeptember 23-án este 7 órakor fáklyászenével
fogadjuk a vasuti állomáson, ahol a vendégeket Szilvássy Alajos kir. tanácsos üdvözl.

Gyülekezés este 6 órakor a városháza előtt, ahol az olvasókörök küldöttei zászlóval jelennek meg.

A fáklyákat és lámpionokat az állomás előtt osztják ki.

A vasut állomástól a Korona-szállodáig gyalog kísérjük be vendégeinket.

Legyen ott mindenki a fogadtatáson!

Vasárnap délelőtt 10 órakor

kezdődik a népgyűlés, a melyet Szűcs József fog megnyitni.

Elnök és jegyző választás után

JUSTH GYULA

tartja meg beszámoló beszédét.

A képviselők közül felszólalnak: Földes Béla, Kun Béla, Justh János, Beck Lajos, gróf Batthyányi Tivadar és dr. Nagy Sándor volt nagylaki képviselő.

Az országos választójogi liga részéről: dr. Vámos Henrik.

Az országos szociáldemokrata párt részéről: dr. Kunfi Zsigmond.

A határozati javaslat előterjeszti: dr. Espersit János.

A határozati javaslat elfogadása mellett nyilatkoznak a helybeli és vidéki függetlenségi és szociáldemokrata párt küldöttei.

Délben 1 órakor a Korona-szállodában a vendégek tiszteletére bankett.

Aki a népjogok barátja, a katonai terhek ellensége, jöjjön el!

Legyen ott az egész város lakossága!!

A népgyűlést rendező bizottság.

Jó izlés.

Makó, szept. 20.

Sokféle szempontból bírálhatták a munkapárt részéről a most folyó parlamenti küzdelmet. Unalmas a folytonos névszerinti szavazás és épen azért a legképtelenebb magyarázatokkal kísérik azt. Türelmetlenkednek, kiabálnak, zajonganak, szeretnének már a küzdelem végén lenni s „szavazni.” Szállítani szeretnék Bécsnek a megrendelt árut. E nélkül nincs a munkapártnak értéke!

Az ellenzék ettől az értéktől foszítja meg a munkapártot s hajtja lassan, de biztosan a megsemmisülés felé.

A munkapárt ujabban a jóizléssel hozakodik elő s a jóizlés szempontjából veszi bírálat alá az ellenzék küzdelmét.

Bizony a jóizlés, az uri modor, a szórakozás és a multság szempontjából nem az első helyen áll a technikázás. De egy nemzeti küzdelmet nem a jóizlés szempontjából kell megítélni.

Stolypin lelővése megfelelt a jóizlésnek? Az a vér, ami kifolyt, vajjon a gentleman esztétika minden követelményét kielégítette-e?

Talán a forradalmak is az uri orrfintorítás szabályai szerint bírálandók el?

És azok az urak, akik most a jóizléssel hozakodnak elő, hol az istencsudájában voltak akkor, amidőn egy Bécsből kirendelt társaság az andárral, katonasággal, pénzzel, politikával neki ment a magyar nemzetnek s rendezett egy olyan választást, ami a legutolsó kis Balkán államoknak sem vált volna szégyenére.

Hál az jó izlés volt-e elfogadni milliókat s azokat a nemzet letörésére felhasználni?

Jó izlés volt-e pálinkával, pénzzel s a pokolnak minden fegyverével korrumpálni, letörni a nemzetet, idegen érdek szolgálatára?

Jó izlés volt-e más államtól hozatni fegyveres erőt s azt felhasználni a választásoknál az erőszak támogatására?

Jó izlés volt-e megsanyargatni, meggyötörni szegény függő családok ezreit, hol közvetve, hol közvetlenül, kitenni őket az üldözés, az áthelyezés és egyéb szekaturák száz és száz-féle gyötrelmeinek?

Jó izlés-e kitüntetés fogadni el azoktól, akik a nemzeti aspirációk letörésére vállalkoztak?

Jó izlés-e a husos fazék mellett sütkérezni azokkal, akik mindenre képesek azért, hogy a „behódolás” minél teljesebb legyen?

Ezek az urak, akik most a jó izléssel hozakodnak elő, maguk is ott voltak és vannak, ahol ezeket a borzasztóan jó izlésre valló dolgokat elkövezték és elköveztik.

A válaszlásoknál, a bizalmi nyilatkozatok szállításánál együtt dolgoztak és dolgoznak a kormány megbízottaival!

A lélek megméltelyezésére szánt pénz az ő kezükön ment keresztül a választásoknál! S talán azok között, akik ma lent és fent is legjobban kiabálnak, akad olyan is, akinek a zsebében is maradt valamicske a lelkek korrumpálására szánt kortes pénzekből!

Vagy talán jó izlésre vall az, hogy tisztán azért, mert a Bécs által tett befektetés nehezen akarja meghozni kamatait, tücsköt-bogarat kiabálni a gyümölcsözést megakadályozó ellenzékre.

Uraim! hagyjunk fel a jó izlésre való hivatkozással!

A politikában nincs jó izlés!

Ne keressük tehát azt, ami nincs. S főleg ne azok keressék azt, akiknek nagyon is sok takargatni való van!

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

A mungók botrányt rendeznek.

(Vihar a házban.)

Az egész ország gunyakacaja fogja követni azt a hallatlan botrányt, melyet a munkapárt néhány eszelős tagja rendezett ma a Házban. A munkapártnak ezek a tagjai ugyanis nem kisebb dologra vállalkoznak, mint arra, hogy megvédelmazzék a sajtószabadságot, mert tegnap egy képviselőnek aférje támadt egy újságíróval. Ugyanazok a mungók voltak ezek, akik tapsoltak Khuennek, amikor az a sajtószabadság ellen emelt gyilkos fegyvert.

Különösen Hegedűs Kálmán tüntette ki magát. Ugyanaz a Hegedűs Kálmán ez, aki exponálta magát azért, hogy az újságírókat ne hívják meg a képviselőházi piknikre, aki ezért bojkott alatt is állott s aki végre minden egyes újságírótól bocsánatot kérni volt kénytelen.

Most ő állt elő és a sajtószabadság védőjének akart fölcsapni. Képzeltető s alábbi tudósításunkban olvasható is, hogy mekkora invektivákat vágtak a fejéhez. Olyan vihar támadt, amilyen ritkán volt ebben az obstrukciós időben. Végül Kabós, aki elnökölt, rendre is utasította. Kabós mai szereplése különben is igen rokonszenves volt. Az ellenzék meg is éljenezte; a munkapárt pedig fel volt háborodva, hogy Kabós semmi házszabályellenes dolgot nem akart elkövetni.

Tudósításunknak az alábbiakban foglaljuk össze:

Kabós Ferenc alelnök fél tizenegy órakor megnyitja az ülést.

Hitelesítik a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket, a melyeket a kérvényi bizottsághoz kíván utasíttatni.

Vértán Andre megteszi az ellenindítványokat, amelyekre névszerű szavazásokat kértek. Ezeket holnapra halasztották.

Elnök jelenti, hogy Hegedüs Kálmán napirend előtt szót adott a parlamenti hírlapírók megvédése és a veszélyeztetett sajtószabadság tárgyában.

Mungó vakmerőség.

Hegedüs Kálmán (munkapárti) egy igen sajnálatos eseményre hívja föl a Ház figyelmét, amely tegnap történt a folyosón. Fölolvassa a „Magyarország” című lapból a Radó-Sümegei-affér leírását. Ebből konstatálja, hogy beteg a közélet és a sajtószabadság veszélyben van. (Zajos helyeslés balról.)

Fráter Lóránt: Maga mondja ezt! (Zaj.)

Hegedüs Kálmán: A sajtó fölött csak a sajtóbizottság ítélkezhetik! (Zajos helyeslés balról.)

Justh János: Mondja ezt meg a miniszterelnöknek! (Zajos helyeslés.)

Ábrahám Dezső: Nem pedig a polgármester és a rendőrkapitány! (Zajos helyeslés.)

Hegedüs Kálmán: Ebben a Házban a sajtó munkáit mindig a legnagyobb becsülésben részesítette. (Derűtlenség.) Ennek a vendégjognak lábbal tiprását és a sajtószabadságnak terrorizmusát jelenti. (Viharos derűtlenség.)

Justh János: Azt nem, de ez a beszéd tréberkedés.

Hegedüs Kálmán: Ez a legsötétebb reakció. (Viharos derűtlenség.) És ezt az a párt teszi, amelyik a függetlenségi eszméket hirdeti. (Folytonos derűtlenség.) A negyvennyolcas sajtótörvény kimondja, hogy gondolatát irásban és képen mindenkor szabadon terjesztheti. (Zajos helyeslés.)

Felkiáltások balról: Miért nem mondja ezt a miniszterelnöknek?! (Ugy van!)

Külrő a vihar.

Hock János: Hiába akar rágalmazni!

Hegedüs Kálmán: Nem veszi el az ellenzékiek kenyerét! Nem szokott sem hazudni, sem rágalmazni! (Zaj.)

Felkiáltások balról: Kire mondta ezt? (Folytonos zaj.)

Elnök (csönget): Tessék várni, amíg kimagyarázza magát.

Hegedüs Kálmán: Nem egyesekre értette, de arra a pártra, amely rendszeresen évtizedek óta port hint a nemzet szemébe a negyvennyolcas maszlagokkal! (Orsiási zaj.)

Báró Mausdorff Béla, **Győrffy Gyula**, **Justh Gyula**, **Holló Lajos**, **Hock János** és az összes függetlenségi képviselők felugrálják helyeikről:

— Hogy mer így beszélni egy taknyos kölyök? — kiáltja **Kovácsy Kálmán**.

— Alávaló, pimasz gazember! — kiáltja magából kikelve **Horváth Gyula**. Én mindig becsületes ember voltam, kikérem ezt a durva támadást!

Percekig tartott a zaj. Az **elnök** folytonosan csönget és a nagy zajban **Hegedüs Kálmán** rendreutasítja.

Amikor a zaj lecsöndesedett, az **elnök** a rendreutasítást megismételte.

Ezután **Hegedüs Kálmán** folytathatta beszédét. Fölolvasta egy munkapárti lapból a félegyházi gyűlés lefolyását és közben ismételt brütálisan támadja az ellenzéket.

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy ez már tulmegy a kért kereten. (Zajos helyeslés balról.)

Hegedüs Kálmán végül kéri az **elnököt**, intézkedjék, nehogy a tegnapi eset megismétlődhessen.

Elnök jelenti, hogy a tegnapi esetet sajnálja, de nem tehet ellene semmit. (Helyeslés.)

Következnek napirend szerint a névszerű szavazások, amelyek után **Kovácsy Kálmán** beszélt a véderő-reform ellen.

Ülés vége 2 órakor.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Szeptember 21. Csütörtök. Római kath. Máté aps. Gör. kath.: Szeptember 8. Kisassz. — Nap két 5 óra 44 perckor, nyugszik 6 óra 1 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Enyhe idő várható. déli szelekkel és nyugaton esővel. — Sürgősnézés: enyhe, nyugaton elvélve esapadék. Déli hőmérséklet: 18.6 fok Celsius.

)(**Bocskay szabad hajdul.** Hajdúvármegye törvényhatósága mai közgyűlésében méltó módon bélyegezte meg a pangennán Versecet hazafiatalan átirata kapcsán. A bélyeget érezhetik azok a törvényhatóságok is, melyek Versec után mentek a kormány szolgai imádásában. Kimondta e vármegye igazán nemes közönsége, hogy a Verseciek magatartását elítéli, nem tartja érdemesnek, hogy átirataival foglalkozzék. Hangsúlyozza a közgyűlés azt is, hogy az ellenzék mostani harcát hazafiasnak tartja s az obstrukciót helyesli. — **Bocskay s a Rákócziak** szabad hajdul hát még se tagadják meg ősi erényüket!

)(**Népgyűlésünk és a vidéki küldöttségek.** Vasárnapi népgyűlésünk nemcsak országos jelentőségűnek, hanem méreteiben is rendkívül impozánsnak ígérkezik. Az ország minden részéből jönnek a vezérrel, **Justh Gyulával** ezuttal Makóra, hogy a népgyűlés mellett vallást tegyenek. Képviseltek magokat nemcsak a függetlenségi pártok, hanem ezenkívül itt lesznek a szociáldemokrata párt központi és vidéki szervezeteinek, továbbá az országos választói jog ligája központjának és vidéki fiókjainak a küldöttei is. A közel vidékről, különösen a megyebeli községekből pedig egész monstre-küldöttségek fognak megjelenni népgyűlésünkön. Már eddig bejelentették - hivatalosan is - jövetelüket **Csanádpalotáról**, **Földéacról**, **Hódmezővásárhelyről** és **Battonyáról**.

)(**Hivatal átvétel.** **Vajda István** városi közpénztárosnak szabadsága a tegnapi nappal lejárt, így ma **Galambos Ignác** dr. polgármester és **Hajdu János** városi főszámvevő közbenjöttével átvette hivatalát.

)(**Indokolt kérelem.** A városi iskolaszék ma az iránt kereste meg a városi tanácsot, hogy a Szent-János téren épült ártézi kutnak víze a polgári leányiskolába bevezetessék. Tekintettel arra, hogy a jó ivóvíz nagy fontossággal van a polgári leányiskola növendékeinek egészségére, a városi tanács szívesen meghozza azt a csekély anyagi áldozatot, mibe a víz bevezetése kerül.

)(**Bizottsági ülés a városnál.** A város építészeti szakosztálya holnap, csütörtökön reggel 8 órakor **Dózsa Simon** dr. elnöklésével ülést tart.

)(**A párhuzamos osztályok elhelyezése.** Megemlékeztünk már arról, hogy ez évben az állami elemi iskolába oly sok növendék jelentkezett, hogy párhuzamos osztályok

felállításáról kell gondoskodni. Arról is szóltunk, hogy a kir. tanfelügyelő megkereste Makó város tanácsát, hogy a párhuzamos osztályoknak bérházban való elhelyezéséről gondoskodják. A városi tanács a tanfelügyelő átirata alapján **Bán Zsigmond** dr városi közigazgatási ügyész elnöklete alatt egy bizottságot küldött ki azzal a megbízással, hogy a párhuzamos osztályok számára megfelelő helyet keressenek. Ez a bizottság ma délután járt el küldetésében és a párhuzamos osztályok elhelyezésére legalkalmasabbnak az Eötvös-utcán levő **Steinfeld-féle** házat találja, melyben éveken át volt már eddig is elhelyezve az állami elemi iskola.

)(**A vasárnapi népgyűlés női szónoka.** A vasárnapi népgyűlés iránt országszerte nagy az érdeklődés, még az országos feminista egyesület is képviselteti magát egyik jeles tagjával **Mellerné, Miskolci Eugéniával**, ki a népgyűlésen fel is fog szólni.

)(**Tanácsülés.** Makó város tanácsa pénteken délelőtt tartja meg **Galambos Ignác** dr polgármester elnöklésével rendes heti ülését.

)(**Tisza István gróf kolportázs-lapja.** Alig mulik el nap, hogy Budapestről, ahol háromszor annyi lap van, mint a hét millió lakost számláló Londonban, egy újabb és legújabb lapalapítási hírt ne hallanánk. Arról beszélnek, hogy az **Esti Újság**-ból a Budapesti Hírlap kétkrájáros 12 oldalas esti lapot csinál. Sőt azt mondják, hogy a **Polgár**-ból, mely eddig reggel jelent meg, egy az esti órákban megjelenő ugyancsak bulvárlapot csinálnak. Komoly forrásból hírojár, hogy **Tisza István gróf** a **Nappal** szemben egy kétkrájáros esti kolportázs lapot fog kiadni. A lapot kiadó konzorciumnak már állítólag együtt is van a szükséges kétfélmillió koronája.

)(**A korcsolyatér rendbehozása.** Csanádvármegye alispánja tekintettel arra a körülményre, hogy a korcsolyatér mellett levő mocsár nemcsak a kórház levegőjét fertőzteti meg állandóan, hanem ebben a kolerás időben veszélyezteti az egész város egészségét, megkereste a várost ezen mocsár megszüntetése iránt. Az átirat folytán a városi tanács megkezdte az alkudozásokat **Török Péter** tulajdonossal. Minthogy azonban a tulajdonos a csekély darab földért 10000 koronát kér, a város megindítja a kisajátítási eljárást.

)(**Elvitték az ágyukat.** Azt kellene inkább mondanunk, hogy a Makón átutazó tűzértség ma reggel 5 órakor hagyta el városunkat és elvitték azt a 12 ágyut is mely, csaknem három napig terpeszkedett a piactéren. Most mikor az armádia elvonult, nem sok szavunk van az egész dologhoz, mégis szóvá kell tennünk azt, hogy igen helytelen dolog volt az ágyukat, ezeket a rombolóan gyilkos szerszámokat a piactéren elhelyezni, mert ma hajnalban a piaci árusok, főleg a szabók kirakodását akadályozta nagyon. A rendőrkapitány elhelyezhetette volna az ágyukat a Szent-János téren is. Ott miben sem akadályozta volna a piac tartását, mert ott nem lett volna senkinek utjában.

)(**Mulatságok Érdekynél.** E hó 24-én, vasárnap este a besorozott ujoncok bucsu-bálat rendeznek **Érdeky József** mulatójában. Október hó elsején pedig **Érdeky József** rendez összes helyiségeiben fényes szüreti mulatságot.

)(**Meghalt a szőlőevéstől.** Ujvidéken **Csabay Henrik** szabómester 8 éves **Ilonka** leánya meghalt. A nyomozás megállapította, hogy a kislány lemosatlanul evett erősen permetezett szőlőt. Ettől lett beteg s ez okozta halálát is.

Veszedelemes árkok.

Szerencsétlenség

a rákosi uton.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, szept. 20.

Makóvárosában úgy a bel, mint a külterületen evék óta szertelenül folyik az utcák s utak árkolása. Laikus gondolkozással sehogyse lehet megérteni, hogy mire valók azok a szinte feneketlen mély árkok az utak s utcák mindkét oldalán, sőt sok helyen még az utak *kellős közepén* is.

Értjük, hogy vízlevezető csatornákra s árkokra szükség van, de miért olyan sok s miért olyan mélyek és különösen miért vannak annyira keresztül-kasul még az utakon is.

Ugy látszik, az árkoló hatóságok nem is gondoltak arra, hogy az embereknek testi épségük egyik legbecesebb javok s hogy azokat percről-percre fenyegető veszedelemnek kitenni mégse nagyon helyes.

Egy olyan árkolásról van ezuttal is szó, amely majdnem ember, még pepig egyszerre több ember halálának lesz az okozója.

A rákosi ut tulsó végén, ahol a szövötkézet és csárda áll, az ut a csárda előtt kiszélesedik. A közlekedő kocsik az uttétről nagyon sokszor letérnek itt a csárda épület elé. Vagyis a csárda előtti tér is az országút folytatását s mondhatni kiegészítő részét tevő közlekedési út. Most az országút csárda felőli oldalán — az országút és a csárda közé — egy méteres mély árkot húztak egész hosszában, de úgy, hogy elébe se karfákat, se más korlátot nem állítottak.

Az országúton tudvalegleg nemcsak világos nappal, hanem egész éjjelen, sőt estéken is állandóan és sűrűn közlekednek kocsik. Több olyan kocsi is megfordul ott a sötétben, melyeknek a kocsisa nem tudja, hogy most ott árok van. Természetes tehát, hogy ez az árok most állandó veszedelemmel fenyegeti az arra este és éjjel járókat. Igazán csoda, hogy még eddig nagyobb szerencsétlenség nem történt.

A napokban azonban már majdnem halált hozott ez az árkolás. A rákosi uton ugyanis munkásokkal megrakott kocsi robogott kifelé a csárda felé, hogy heti munkába vigye a kocsin ülőket. A csárdában akarván beszerezni hétre való ételmi szereiket s más szükségletüket, a kocsis egész gyanútlanul az országútról hirtelen a csárda elé akart kanyarodni. Este 7-8 órakor történt, tehát már sötét volt.

Egyszerre csak hatalmas jajkiáltások hangjai zúgtak az éjszakába. A kocsi utasaival együtt — mindjárt a kanyarodónál az árokba borult, maga alá temetve utasait.

Csodálatos, hogy halál eset nem történt a szerencsétlenségből, bár az egyik munkás, **Martonosi Lajos** olyan zuzódásokat szenvedett, hogy a lezuhanás után eszméletét vesz-

Hirdetéseket jutányos áron vesz fel a kiadóhivatal.

Eddig még nem létezett gramophon újdonságok saját összeállításom folytán olcsó árért szerezhették be a Korona-áruházba Klein Mórnál, (Füfő).

Egy jó órát szerezhethet magának

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel ellátva rendkívül jutányos árak mellett. Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalék árengedmény. Erős vasuti és munkás órák pontosan beszabályozva jóállás mellett. Régi nagy tört aranyat a legmagasabb árban veszek vagy új tárgyakra becséreltem. Különlegességek divatos női órákban és ékszerekben. Midőn biztosítom a n. é. közönséget a legszolidabb kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

VIDOR MANÓ órás- és ékszerész

Makó, (főtér) az „Otthon“-kávéház mellett.

GONDOLJATOK JÖVŐTÖKRE!

Szükség ellen az ember önmagát és hozzátartozóit úgy óvhatja meg kétségtelenül legjobban, ha a

„BIOS“ Temesvári Kölsönös Segélyző Szövetkezet biztosítási kötvényeit megveszi. Mindenki biztosíthat itt magának tíz korona egyszeri beíratási díj, 12 korona évi tagsági díj, továbbá két korona esetenkénti elhalálozási járulék fejében már egy évi tagság után: halálesetre 2000 koronát, három évi tagság után: keresetképtelenség esetén ötven korona havi segélyt, harminc évi tagság után: 600 kor. évi járadékot. Csekély havi évi tagság után: járulék ellen

mindenki biztosíthat leányának kétezer korona hozományt, fiának kétezer korona önállósítási támogatást. Ha a gyermek gondozója három évi tagság után meghal, megszűnnek a további befizetések és a leány 20-ik, a fiú 16-ik életéveig 30 korona havi járadékot kap, továbbá házasság, illetve nagykorúság idején a teljes hozományt és önállósítási támogatást. Az intézet a legnagyobb biztonságot nyújtja. - Ez évben a biztosított összeg 20 millióra rug. Az állampénztárban 200.000 korona biztosítéki alap van elhelyezve. Felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgál a „Bios“ Kölsönös Segélyző Szövetkezet igazgatósága, Temesvár, Belváros, Széchenyi-u. 4. Helybeni képviselő: **Baurnefeind Mihályné, Makó,**

Megyeház-utca 23. szám.

Ügyes és megbízható urak és hölgyek mint üzletszerzők kerestetnek.

A Makói Független Ujság nyomdája

a legmodernebb kivitelben s a legjutányosabb árak mellett készít mindenféle nyomdai munkát, u. m.: üzleti- és irodai nyomtatványokat, eljegyzési kártyákat, lakodalmi és béli meghívókat, röpvikeket és falragaszokat, névjegy kártyákat, továbbá egész könyvek és füzetek nyomását. A Makói Független Ujság nyomdájában megjelenő

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

politikai napilap naponta 6000 példányban jelenik meg. Hirdetéseket jutányos árak mellett vesz fel minden reggel 7 órától este 9 óráig.

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

Telefon-sz. 124. ☑ nyomdája és kiadóhivatala. ☑ Telefon-sz. 124.